

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Lukáše Bartoně, Lenky Kozlové, Martina Baxy, Františka Váchy, Jiřího Miholy a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 506)

Vláda na své schůzi dne 8. července 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **neutrální** stanovisko s tím, že upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které je vhodné v rámci dalšího legislativního procesu zohlednit.

1. Vláda připravuje vlastní návrh novely školského zákona upravující pojetí maturitní zkoušky a považuje za vhodnější vést související debaty v rámci legislativního procesu k tomuto již široce diskutovanému návrhu. Připravovaný vládní návrh zákona bude obsahovat předkladateli navrhovaný přesun písemných prací a ústních zkoušek společné části maturitní zkoušky do profilové části maturitní zkoušky. Vláda se nebrání diskusi nad pojetím maturitní zkoušky z matematiky a v současné době vyhodnocuje poslední výsledky maturitních zkoušek, analyzuje podíl neúspěšných žáků ve vazbě na tzv. pro život užitečné a praktické úlohy a snaží se zjistit příčiny neúspěchu studentů, kteří si maturitní zkoušku z matematiky zvolili namísto cizího jazyka.
2. Vláda obecně podporuje i již delší dobu diskutovaný návrh, aby stupeň vzdělání označený jako „střední vzdělání“ získal i žák, který úspěšně dokončí poslední ročník středního vzdělávání oboru vzdělání s maturitní zkouškou, avšak nevykoná maturitní zkoušku. Předložený návrh zákona by však bylo třeba lépe dopracovat. Použití pojmu

„střední vzdělání“ nemusí být vhodné, neboť v současné době jej zákon v § 58 používá pro obory vzdělání v délce trvání jednoho roku určené pro žáky se středním mentálním postižením a obory vzdělání v délce trvání dvou let pro žáky s nižším mentálním postižením a s vážnými speciálními vzdělávacími potřebami. Vláda je toho názoru, že i z hlediska budoucího zaměstnávání není vhodné postavit naroveň právě tento zvláštní druh vzdělání se vzděláním žáka, který úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání oboru vzdělání s maturitní zkouškou. Je také otázkou, která povolání budou osoby mající „střední vzdělání“ bez maturity vykonávat, neboť právní úprava vztahující se k uznávání odborné kvalifikace či vyžadované způsobilosti této osoby při výkonu některých regulovaných povolání se v mnoha případech váže na střední vzdělání s maturitní zkouškou. Dosažené vzdělání zmíněných osob by proto v případě přijetí navrhované úpravy bylo nutno lépe provázat s příslušnými právními předpisy a tím také zlepšit postavení těchto osob na trhu práce.

3. Navrhovaná změna je legislativně řešena pouze pro žáky, kteří nedokončí příslušný stupeň středního vzdělání závěrečnou zkouškou nebo maturitní zkouškou, neupravuje však obdobnou situaci absolventů konzervatoří a oborů vzdělání poskytujících vzdělání s výučním listem, kteří po absolvování posledního ročníku nevykonají závěrečnou zkoušku.
4. Návrh zákona vykazuje i některé další nedostatky. Vláda upozorňuje zejména na částečnou nesystematičnost předloženého návrhu zákona, kdy by v čl. I měly být zrušeny novelizační body 5 a 6, neboť zamýšleného výsledku bude docíleno navrhovaným čl. IV. Co se navrhované účinnosti týče, bylo by vhodnější stanovit ji ke dni 1. října 2020, protože nabytím účinnosti již v září daného roku by došlo k zásahu do podzimního zkušebního období těch žáků, kteří v příslušném roce nebyli u maturitní zkoušky úspěšní. Materiál by měl být podroben i formální a legislativně-technické korektuře.
5. Není jasné tvrzení obsažené v důvodové zprávě, že předložený návrh povede k roční úspoře přibližně 14 mil. Kč z rozpočtu Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání, neboť v materiálu není blíže vysvětleno, z čeho se tato částka skládá a zda je kalkulována jako úspora jednorázová či každoroční.